

OLIV TALIMDA MANAVIY MARIFIY ISHLARNI RAQAMLI BOSHQARISHDA PEDAGOGIK TENOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Uzaqov Nomozali Hamdamovich

(Logistikada axborot texnologiyalari kafedrası assistenti)

ANNOTATSIYA

Bugun dunyoda yoshlarga zamonaviy ta'lim berish va bu orqali mamlakat barqaror rivojini ta'minlash asosiy muammolardan biriga aylandi.

XXI asr – texnologiyalar asri hisoblanadi. Shunday ekan dars jarayonida turli zamonaviy axborot vositalaridan o'rinli foydalanish, kompyuterli ta'lim jarayonida darslarni o'quvchi va kompyuter orasidagi munosabatlarga ko'ra tashkil etish, boshqarish, nazorat qilish bugungi kunda dolzarb masalalardandir. Shiddat bilan rivojlanish kechayotgan hozirgi davrda axborot olish va undan to'g'ri foydalanishni o'rganish yoshlar oldidagi asosiy maqsadga aylangani ayni haqiqat. Maqolada raqamli texnologiya, ta'limda raqamli texnologiyadan foydalanish, raqamli texnologiyani ta'lim tizimi vositalari, raqamli texnologiyasini ustunliklari haqida tushuncha berilgan.

***Kalit so'zlar:** axborot vositalari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, intellektual, raqamli texnologiya, zamonaviylik, ta'lim texnologiyalari.*

Oliy talimda manaviy-marifiy ishlarni raqamli boshqarish pedagogik tenologiyalaridan foydalanish, o'quv jarayonini yanada samarali va interaktiv qilishga yordam beradi. Bu texnologiyalar, o'quvchilarning o'zlashtirishning yanada ko'p yo'nalishlarda va interaktiv usullarda amalga oshirilishini ta'minlaydi.

Quyidagi pedagogik tenologiyalar oliy talimda manaviy-marifiy ishlarni raqamli boshqarishda foydalanish mumkin:

1. Interaktiv ta'lim platformalari: Bu platformalar o'quvchilarga interaktiv vazifalarni o'zlashtirish, onlayn darslarga qatnashish, ma'lumotlarni o'rganish va baholash imkonini beradi. Bu shu bilan birga, o'qituvchilar o'quvchilarning natijalarini monitoring qilish va ular bilan aloqada bo'lishlari uchun ham foydalanishadi.

2. Multimediyali darsliklar: Raqamli boshqarishda pedagogik tenologiyalar, o'quv dasturlarini o'z ichiga olish va ularni o'quvchilarga 3D model, grafikalar, video va audiolarni o'z ichiga olish imkonini beradi. Bu usul, o'quvchilarning qiziqishlarini oshiradi va o'rganish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi.

3. O'quv dasturlaridagi interaktiv modullar: Raqamli boshqarish pedagogik tenologiyalari o'quv dasturlarida interaktiv modullarni amalga oshirish imkonini beradi. Bu modullar o'quvchilarning o'zlashtirishni yanada samarali qiladi va ularning o'ziga xos tajribani olishga imkon beradi. O'quvchilar o'zlashtirish jarayonida o'zlarining fikrlarini ifoda qilish, masalalar yechish va jamoatchilik bilan hamkorlik qilish imkoniyatiga ega bo'ladi.

4. Virtual o'qish resurslari: Virtual o'qish resurslari, o'quvchilarga o'zlashtirishni yanada qiziqarli qilish va o'rganish jarayonida ularga o'ziga xos tajribani taqdim etishga yordam beradi. Virtual laboratoriyalar, o'quvchilarning amaliyot tajribasini oshirishga imkon beradi. Virtual ekskursiyalar va turli interaktiv dasturlar, o'quvchilarni o'zlashtirish jarayonida qiziqishlarni oshirishga yordam beradi.

5. Onlayn ta'lim platformalari: Onlayn ta'lim platformalari orqali o'quvchilar darslarga qo'shilishlari va o'zlashtirishlari mumkin bo'ladi. Bu platformalar, interaktiv darslar, ma'ruzalar va sinalash materiallari orqali o'quvchilarning o'zlashtirilishini yanada samarali qilishga imkon beradi. O'quvchilar o'zlarining o'ziga mos vaqtida o'quv materiallariga kirish imkoniyatiga egalardir.

Bu pedagogik tenologiyalar o'quvchilar o'zlarining o'zlashtirish jarayonida aktiv ishtirok etishini va o'zlarining o'rganishni yanada samarali qilishini ta'minlaydi. O'qituvchilar ham o'quvchilarni baho berish, natijalarni monitoring qilish va ular bilan aloqada bo'lishlari uchun bu tenologiyalardan foydalanmumkin. Bu texnologiyalar o'quv jarayonini yanada interaktiv va samarali qilish imkonini beradi va o'quvchilarning o'zlashtirishini oshiradi. Ularning foydalangan jarayonida o'quvchilar o'z fikrlarini ifoda qilish, masalalar yechish, ijtimoiy hamkorlikda ishtirok etish va kreativ muammolarni yechish imkoniyatlariga ega bo'ladi. Bundan tashqari, pedagogik tenologiyalar, o'quvchilarning o'zlashtirish va o'rganish natijalarini baholash va baho berish jarayonlarini ham yanada samarali qilishga yordam beradi. O'quvchilarning o'zlashtirish darajasini, ma'lumotlarni tushunish darajasini va rivojlanishini monitoring qilish imkonini beradi. Pedagogik tenologiyalar, masofaviy o'quv (uzaktan ta'lim) dasturlarini ham o'z ichiga oladi. Bu usul, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi masofaviy aloqalarni ta'minlaydi va o'quvchilarning o'zlashtirishini va o'rganishini masofadan ham samarali qilishga yordam beradi.

Raqamli texnologiyalarni o'zlashtirish insoniyat tarixidagi boshqa innovatsiyalarga qaraganda tezroq sodir bo'lmoqda: bor-yo'g'i yigirma yil ichida raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan mamlakatlar aholisining qariyb 50 foizini qamrab olishga va ularning yordami bilan jamiyatlarni o'zgartirishga muvaffaq bo'ldi.

Xulosa qilib shuni takidlab o'tish zarurki. O'qituvchilarning o'rgatiladigan material mazmunini tanlashda axborot kommunikatsiya texnologiyalar mazmunidagi bilimlar bilan cheklanilmasligi lozim. Bugungi kunda mamlakatimizda ko'plab gazeta, jurnal, axborotnoma-byulleten, radio, televideniye, axborot agentliklari, internetda veb-saytlar faoliyat ko'rsatmoqda. Bularning barchasi birgalikda oliy talimda manaviy-marifiy ishlarni raqamli boshqarishda pedagogik tenologiyalardan foydalanishning muhim aspektlarini hosil qiladi. Bu texnologiyalar o'quvchi va o'qituvchilarning o'zlashtirish yo'lini yanada samarali qilish va o'quv jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish imkonini beradi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR

1."Newzoo: Global esports will top \$1 billion in 2020, with China as the top market"". <https://venturebeat.com>

2.TURSUNOVA A.H (2023). TA'LIM JARAYONIDA INTELLEKTUAL-KREATIV QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAZMUNYIY XUSUSIYATLARI. OLIM ,1(6), 18–21.

3.TURSUNOVA A.H THE ADVANTAGES AND FEATURES OF TEACHING AND LEARNING ONLINE IN THE EDUCATION PROCESS
<https://cyberleninka.ru/article/n/the-advantages-and-features-of-teaching-and-learning-online-in-the-education-process>